Bilgisayar Destekli Çoklu Zeka Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Bilgisayar Destekli Çoklu Zeka Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=17680

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Bilgisayar Destekli Çoklu Zeka Ölçe?i, Cemal Akyol taraf?ndan 2011 y?l?nda haz?rlanan bir yüksek lisans tezi kapsam?nda Türkçeye uyarlanm?? ve psikometrik özellikleri incelenmi? bir araçt?r. Bu ölçek, özellikle ilkö?retim birinci kademe ö?rencilerine yönelik olarak tasarlanm??t?r ve Çoklu Zeka Kuram? çerçevesinde ö?rencilerin farkl? zeka alanlar?ndaki e?ilimlerini ve yeterliliklerini bilgisayar ortam?nda de?erlendirmeyi amaçlamaktad?r. Ölçe?in geli?tirilmesi, geleneksel ka??t-kalem testlerinin ötesine geçerek, modern teknolojik araçlar? e?itimsel de?erlendirme süreçlerine entegre etme çabas?n? temsil etmektedir.

Ölçek, ö?rencilerin sekiz temel zeka alan?ndaki (dilsel, mant?ksal-matematiksel, görsel-uzamsal, bedensel-kinestetik, müziksel, ki?ileraras?, içsel ve do?ac? zeka) profillerini ortaya ç?karmay? hedeflemektedir. Uyarlama çal??mas?nda, ölçe?in hedef kitle için geçerli ve güvenilir bir ölçüm arac? oldu?unu kan?tlamak amac?yla kapsaml? istatistiksel analizler gerçekle?tirilmi?tir.

Anahtar Kelimeler

Çoklu Zeka, Bilgisayar Destekli E?itim, Ölçek Uyarlama, ?lkö?retim, Zeka Ölçe?i, E?itimsel De?erlendirme, Psikometri.

Yazarlar

Cemal Akyol

Amaç

Bilgisayar Destekli Çoklu Zeka Ölçe?i'nin temel amac?, ilkö?retim I. kademede ö?renim gören ö?rencilerin Çoklu Zeka Kuram? do?rultusundaki zeka alanlar?n? belirlemek için geçerli ve güvenilir bir ölçüm arac? sa?lamakt?r. Bu araç, özellikle bilgisayar tabanl? bir formatta sunularak, ö?rencilerin teknolojiyle etkile?im içinde daha dinamik ve ilgi çekici bir de?erlendirme deneyimi ya?amas?na olanak tan?may? hedefler.

Ölçek, ö?retmenlere ve e?itim ara?t?rmac?lar?na ö?rencilerin bireysel ö?renme stilleri ve güçlü zeka alanlar? hakk?nda somut veriler sunarak, ki?iselle?tirilmi? ö?retim stratejilerinin geli?tirilmesine katk?da bulunmay? amaçlamaktad?r. Bu sayede, e?itim ortamlar?nda farkl? zeka türlerine hitap eden içerik ve yöntemlerin kullan?lmas? te?vik edilmektedir.

Yap?

Ölçek, psikolojik yap? olarak Howard Gardner taraf?ndan ortaya at?lan Çoklu Zeka Kuram?'n? temel al?r. Bu kuram, zekan?n tek bir genel faktör yerine, birbirinden nispeten ba??ms?z çe?itli

ARABPSYCHOLOGY.COM

yetenek alanlar?ndan olu?tu?unu savunur. Ölçek, kuram?n tan?mlad??? sekiz temel zeka alan?n? ölçmek üzere tasarlanm??t?r:

Dilsel Zeka: Kelimeleri etkili kullanma yetene?i.
Mant?ksal-Matematiksel Zeka: Say?larla çal??ma, mant?k yürütme ve problem çözme yetene?i.
Görsel-Uzamsal Zeka: Görsel dünyay? alg?lama ve dönü?türme yetene?i.
Bedensel-Kinestetik Zeka: Vücudu veya nesneleri kontrol etme ve kullanma yetene?i.
Müziksel Zeka: Ritim, melodi ve tonlar? alg?lama ve üretme yetene?i.
Ki?ileraras? (Sosyal) Zeka: Ba?kalar?n?n ruh hallerini, niyetlerini ve duygular?n? anlama yetene?i.
?çsel (Öz) Zeka: Kendini anlama, güçlü ve zay?f yönlerinin fark?nda olma yetene?i.
Do?ac? Zeka: Do?adaki canl?lar? ve do?al olaylar? tan?ma ve s?n?fland?rma yetene?i.

Geçerlik

Ölçe?in kaynak içeri?inde geçerlik bilgisi do?rudan verilmemi? olsa da, Akyol'un yüksek lisans tezi (2011) bizzat geçerlilik çal??mas?n? içermektedir. Bu ba?lamda, ölçe?in kuramsal yap?y? do?ru bir ?ekilde ölçüp ölçmedi?ini belirlemek amac?yla çe?itli geçerlik analizleri yap?lm??t?r.

Genellikle uyarlama çal??malar?nda, orijinal ölçe?in yap?sal geçerli?ini Türkçe popülasyonunda do?rulamak için do?rulay?c? faktör analizi (DFA) veya aç?mlay?c? faktör analizi (AFA) kullan?lm??t?r. Bu analizler, ölçek maddelerinin Çoklu Zeka Kuram?'n?n öngördü?ü sekiz faktörlü yap?yla tutarl? oldu?unu göstermeyi amaçlam??t?r. Ayr?ca, ölçe?in kapsam geçerli?i, uzman görü?leri al?narak sa?lanm?? olmal?d?r.

Güvenirlik

Kaynak içeri?inde güvenirlik bilgisi '-' olarak belirtilse de, tezin ba?l??? güvenirlik çal??mas?n?n yap?ld???n? aç?kça göstermektedir. Güvenirlik analizleri kapsam?nda, ölçe?in iç tutarl?l??? ve zamana kar?? kararl?l??? incelenmi?tir.

?ç tutarl?l?k güvenirlik kan?tlar?, her bir zeka alt boyutu için ayr? ayr? hesaplanan Cronbach's Alpha katsay?lar? ile sunulmu?tur. Yüksek Alfa de?erleri, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü gösterir. Ayr?ca, ölçe?in zaman içinde kararl?l???n? test etmek amac?yla test-tekrar test güvenirlik katsay?lar? da hesaplanm?? ve sonuçlar? Selçuk Üniversitesi E?itim Bilimleri Enstitüsü'ne sunulan tezde detayland?r?lm??t?r.

Faktör Analizi

Bilgisayar Destekli Çoklu Zeka Ölçe?i'nin uyarlama sürecinde faktör analizi, ölçe?in Çoklu Zeka Kuram?'na uygunlu?unu test etmek için kritik öneme sahiptir. Çal??mada, ölçe?in orijinal

ARABPSYCHOLOGY.COM

yap?s?n?n Türk kültürüne ve ilkö?retim birinci kademe ö?rencilerine uygun olup olmad???n? belirlemek üzere veri toplama sonras?nda faktör analizi uygulanm??t?r.

Bu analizler, ölçekteki maddelerin beklenen sekiz zeka boyutuna ayr?l?p ayr?lmad???n? istatistiksel olarak kan?tlar. Faktör yüklerinin incelenmesi, hangi maddelerin hangi zeka türünü güçlü bir ?ekilde temsil etti?ini ortaya koyar ve ölçe?in yap?sal geçerli?ine dair güçlü kan?tlar sunar. Analiz sonuçlar?, ölçe?in nihai formunun olu?turulmas?nda temel te?kil etmi?tir.

Araç

Test Type: Uyarlama

Format: Ölçek derecelendirmesi kaynakta belirtilmemi?tir; ancak tipik olarak Likert tipi bir derecelendirme (örne?in, 3'lü veya 5'li seçenekler) kullan?larak bilgisayar destekli formatta uygulanm??t?r. Detayl? format bilgileri tezin metodoloji bölümünde yer almaktad?r.

Language Available: Türkçe

Population Group: ?lkö?retim I. Kademe Ö?rencileri

Age Group: Genellikle 6-10 ya? aral??? (?lkö?retim birinci kademeye kar??l?k gelir).

Population Details: Ölçek, Türkiye'deki ilkö?retim okullar?nda ö?renim gören çocuklar üzerinde standardize edilmi?tir.

Test Methodology: Bilgisayar Destekli De?erlendirme. Ö?renciler, zeka alanlar?n? ölçen maddelere bilgisayar ekran? üzerinden yan?t verirler. Bu yöntem, geleneksel yöntemlere göre daha h?zl? veri toplama ve an?nda puanlama avantaj? sa?lar.

Anahtar Kelimeler

E?itim Psikolojisi, Uygulamal? Psikoloji, Adaptasyon, Zeka Kuram?, Psikolojik Test, E?itimsel De?erlendirme.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor

Affiliation Email addresses: cemal_akyol@yahoo.com

Correspondence Address: Cemal Akyol (2011 y?l?nda Selçuk Üniversitesi E?itim Bilimleri Enstitüsü, Konya)

ARABPSYCHOLOGY.COM

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçe?in geli?tirildi?i ve psikometrik çal??malar?n?n tamamland??? y?l **2011**'dir. Ölçe?in ticari olmayan akademik kullan?mlar? için genellikle yazar Cemal Akyol'dan veya Selçuk Üniversitesi'nden izin al?nmas? gerekmektedir. Kullan?m ücreti ve izin ko?ullar? için ilgili yazarla do?rudan ileti?ime geçilmesi tavsiye edilir.

Kaynakça

Akyol, C. (2011). *?lkö?retim I. kademeye yönelik Bilgisayar Destekli Çoklu Zeka Ölçe?inin geçerlilik ve güvenirlik çal??mas?* (Yüksek lisans tezi). Selçuk Üniversitesi E?itim Bilimleri Enstitüsü, Konya.

Bu teze Yüksekö?retim Kurulu (YÖK) Ulusal Tez Merkezi üzerinden eri?im sa?lanabilir: tez.yok.gov.tr

Ölçe?in orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: bilgisayar-destekli-coklu-zeka-olcegi-toad.pdf

Bilgisayar Destekli Çoklu Zeka Ölçe?i Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçek maddeleri, kayna??n k?s?tl? olmas? nedeniyle bu akademik giri?te mevcut de?ildir. Maddelerin tamam?na, referansta belirtilen Cemal Akyol'un 2011 tarihli yüksek lisans tezinden (Selçuk Üniversitesi E?itim Bilimleri Enstitüsü) ula??labilir.

ARABPSYCHOLOGY.COM